

[PDF udgave \(473 KB\)](#)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	20. november 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 28. november 2003 – dagsordenspunkt rådsmøde (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 1.-2. december 2003 - vedlægges Beskæftigelsesministeriets og Socialministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen fsva. Beskæftigelsesministeriets og Socialministeriets ansvarsområde.

Aktuelt notat

LDJ

Int.kt.-AICenter/BM

20. november 2003

J.nr. 7113-0044

Socialministeriet
 (Ligestillingsafdelingen)
 Beskæftigelsesministeriet

Rådsmøde for ministre for beskæftigelse, sociale forhold, sundhed og forbrugerbeskyttelse den 1.-2. december 2003

Dagsordenen forventes at se således ud for så vidt angår beskæftigelses - og socialdelen:

1. **(evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om arbejdsforhold for vikaransatte**
 Retsgrundlag TEF art. 137
 KOM(2002)149
 - *Politisk enighed (Åben debat)* **Side 2**
2. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om koordination af social sikring (reform af forordning 1408/71)**
 Retsgrundlag TEF art. 18, 42 og 308
 KOM(1998)779
 - *Delvis politisk enighed (Åben debat)* **Side 10**
3. **Udkast til Rådskonklusioner om opfølgning på Det Europæiske Handicapår 2003**
 - *Vedtagelse* **Side 20**

4. **Udkast til Rådskonklusioner om indvandring**
KOM(2003)336
- Vedtagelse **Side 23**

5. **Kommissionens meddelelse om strukturelle indikatorer**
KOM(2003)585
- Vedtagelse af bidrag til Det Europæiske Råd **Side 25**

6. **Rådsafgørelse om nedsættelse af Komiteen for social beskyttelse**
Retsgrundlag TEF art. 144
- Generel indstilling **Side 28**

7. **Årlig opfølgning på Beijing -platformen om lige muligheder**
- Vedtagelse af Rådskonklusioner **Side 30**

8. **(Evt.) Forberedelse af Det Europæiske Råds møde i Bruxelles, den 12. - 13. december 2003: Vækstinitiativet**
- Information fra formandskabet **Side 32**

1. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om arbejdsforhold for vikariansatte

- Politisk enighed (Åben debat)

Baggrund

Kommissionen oversendte den 25. marts 2002 et forslag til Rådet (KOM (2002) 149 endelig) om et minimumsdirektiv vedr. arbejdsforhold for vikariansatte. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEU artikel 137, stk. 2. Forslaget er underlagt den fælles beslutningsprocedure, jf. artikel 251 i TEU.

Forslaget fremsættes i umiddelbar forlængelse af en række tidligere forslag fra Kommissionens side om vikariansatte og de seneste forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter på europæisk plan (i henhold til TEU art. 138), der blev afsluttet uden resultat den 21. maj 2001.

Parternes forhandlinger muliggjorde dog efter Kommissionens opfattelse, at der kunne identificeres en fælles platform, der indikerede, at parterne havde været tæt på at nå til enighed. De punkter, hvor parterne angiveligt nåede til enighed, er inkorporerede i forslaget, og der er udarbejdet forslag til yderligere bestemmelser, som skal løse de resterende problemer.

Kommissionen præsenterede forslaget på Rådsmødet den 3. juni 2002.

Indhold

Forslaget har til formål at etablere et generelt ikke-forskelsbehandlingsprincip, hvorefter vikarbureauansatte vikarer med hensyn til basale arbejdsbetingelser ikke må behandles ringere end sammenlignelige arbejdstagere, der defineres som arbejdstagere i brugervirksomheden med et identisk eller tilsvarende arbejde.

Undtagelse fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet kan gøres, hvor den vikariansatte har en permanent kontrakt med vikarbureauet, og hvor den vikariansatte er aflønnet af vikarbureauet i perioder mellem vikariansættelse i to brugervirksomheder.

Det følger endvidere af forslaget, at medlemsstaterne kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, gennem kollektive aftaler, at etablere arbejdsvilkår, som afviger fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, sålænge der sikres et passende beskyttelsesniveau for de vikariansatte.

Anvendelsesområde (artikel 1).

Direktivet skal finde anvendelse på ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold mellem et vikarbureau (arbejdsgiver) og en arbejdstager, der placeres hos en brugervirksomhed og arbejder under dennes overvågning/instruktion.

Efter høring af arbejdsmarkedets parter kan medlemsstaterne bestemme, at direktivet ikke skal finde anvendelse på ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold indgået under et særligt offentligt eller offentligt støttet uddannelses-, integrations- eller efteruddannelsesprogram.

Formål (artikel 2)

Formålet med forslaget er at forbedre væsentlige ansættelsesforhold for vikarsatte ved at sikre overholdelse af princippet om ikke-forskelsbehandling for vikarer. Formålet er endvidere at etablere en passende ramme for anvendelsen af vikarbejde med henblik på at bidrage til et gnidningsfrit arbejdsmarked.

Definitioner (artikel 3)

Forslaget indeholder definitioner af følgende begreber: arbejdstager, sammenlignelig arbejdstager, mission, og basale arbejds- og ansættelsesvilkår.

Arbejdstagerbegrebet skal i henhold til direktivets art. 3, stk. 1 litra a defineres ud fra det nationale arbejdstagerbegreb, dvs. som personer, der i henhold til national ansættelsesret nyder beskyttelse som arbejdstager.

En sammenlignelig arbejdstager defineres i art. 3, stk. 1 litra b som en arbejdstager i brugervirksomheden som indtager en identisk eller tilsvarende stilling som arbejdstageren(vikaren), der er formidlet af vikarbureauet, hvor der skal tages højde for anciennitet, kvalifikationer og evner.

Mission defineres i artikel 3, stk. 1 c som den periode, hvor vikaren er placeret i brugervirksomheden.

Som basale arbejds- og ansættelsesvilkår defineres i artikel 3, stk. 1, litra d arbejds- og ansættelsesvilkår, der relaterer sig til følgende fire punkter:

Arbejdstid, hvileperioder, natarbejde, betalt ferie og offentlige fridage .

Løn.

Arbejde udført af gravide og ammende mødre, børn og unge.

Initiativer med henblik på at bekæmpe diskrimination på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Direktivet berører i henhold til artikel 3, stk. 2 ikke national lovgivning vedrørende definitionen af ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold.

Revurdering af restriktioner eller forbud (artikel 4)

Medlemsstaterne skal mindst hvert 5 år revurdere restriktioner eller forbud mod vikarbejde for visse grupper af arbejdstagere eller erhvervssektorer for at afgøre, om de særlige forhold fortsat er til stede. Kommissionen skal orienteres om revurderingen, og hvor en restriktion opretholdes, skal medlemsstaten informere Kommissionen om, hvorfor man anser restriktionen for nødvendig og begrundet. Restriktioner eller forbud mod vikarbejde, som kan opretholdes, skal være begrundet med en generel interesse særligt med hensyn til beskyttelsen af arbejdstagerne.

Ikke-forskelbehandlingssprincippet (artikel 5)

Hovedreglen i artikel 5, stk. 1 er, at vikaransatte under deres mission skal have mindst lige så gunstig behandling med hensyn til basale arbejds- og ansættelsesvilkår, herunder anciennitet i jobbet, som en sammenlignelig arbejdstager i brugervirksomheden, medmindre forskellig behandling kan begrundes objektivt. Der fastsættes et pro-rata-temporis princip, hvor dette er hensigtsmæssigt.

Forslagets artikel 5, stk. 2 gør det muligt at afvige fra princippet, når vikarer har en permanent ansættelseskontrakt med et vikarbureau og modtager løn herfra i mellemp perioder mellem to missioner

Medlemsstaterne kan give arbejdsmarkedets parter mulighed for at indgå kollektive aftaler, der afviger fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, forudsat at der bevares et rimeligt beskyttelsesniveau for vikaransatte. Undtagelse kan endvidere ifølge forslaget artikel 5, stk. 4 gøres for vikarer, der har en eller flere opgaver for den samme brugervirksomhed, når opgaven kan blive fuldført i en periode, der ikke overstiger seks uger.

Der skal introduceres passende foranstaltninger, der skal forhindre misbrug i anvendelsen af bestemmelsen.

Forslaget fastsætter i artikel 5, stk. 5, at der skal henvises til den kollektive overenskomst i brugervirksomheden, når der ikke findes en "sammenlignelig arbejdstager" i brugervirksomheden. Er der ikke nogen kollektiv overenskomst skal der sammenlignes med den kollektive overenskomst, der anvendes i vikarbureauet. Er der heller ikke her en kollektiv overenskomst skal de basale arbejds- og ansættelsesvilkår for vikaransatte fastsættes ud fra national lovgivning og national praksis.

Gennemførelsen af ikke-forskelsbehandlingsbestemmelsen skal fastsættes af medlemsstaten efter konsultation af arbejdsmarkedets parter. Bestemmelsen kan endvidere gennemføres via kollektiv aftale mellem arbejdsmarkedets parter på passende niveau.

Adgang til permanent beskæftigelse (artikel 6)

Forslaget fastsætter, at vikaransatte skal informeres om ledige stillinger i brugervirksomheden. Klausuler der forbyder eller som hindrer indgåelse af en permanent ansættelsesaftale mellem vikaren og brugervirksomheden efter udløbet af en vikaransættelse, skal betragtes som ugyldige og ulovliggøres.

Endvidere foreslås det, at vikarbureauer ikke må tage gebyr for at formidle, at arbejdstagere ansættes i en brugervirksomhed. Vikaransatte skal sikres adgang til sociale goder i brugervirksomheden, medmindre der er objektive grunde til at nægte dette.

Medlemsstaterne skal tage passende skridt til - eller fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter - med henblik på at forbedre vikaransattes adgang til uddannelse i vikarbureauet, også i perioder mellem deres "missioner", ligesom adgangen til uddannelse skal forbedres i brugervirksomheden.

Repræsentation (artikel 7)

Vikaransatte skal ifølge forslaget medregnes i vikarbureauet, når der fastsættes grænser med hensyn til organer, der repræsenterer arbejdstagere i henhold til national lovgivning eller fællesskabslovgivning i vikarbureauet.

Information (artikel 8)

Brugervirksomheden skal ifølge forslaget give passende information om anvendelsen af vikarer, når der gives information om beskæftigelsen i virksomheden til organer, der repræsenterer arbejdstagerne, og som er nedsat i henhold til national eller fællesskabslovgivning.

Kommissionen har efter Parlamentets behandling den 28. november 2002 fremsat et ændret forslag til direktiv om vikaransattes arbejdsforhold (KOM (2002) 701 endelig). Forslaget indeholder mindre ændringer og præciseringer.

De væsentligeste ændringer i direktivforslaget af 28. november 2002 er følgende:

I stedet for at foretage en sammenligning mellem vikaren og en sammenlignelig arbejdstager i brugervirksomheden, skal vikarens arbejds- og ansættelsesvilkår i brugervirksomheden svare til dem, der ville være gældende, hvis vikaren var blevet ansat direkte af brugervirksomheden til udførelse af det samme arbejde (art. 5, stk. 1). Som følge heraf er definitionen af en sammenlignelig arbejdstager i art. 3, stk. 1, b) og art. 5, stk. 5 udgået.

Muligheden for at undtage fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet i de tilfælde, hvor vikaren har en eller flere opgaver for den samme brugervirksomhed, der kan blive fuldført indenfor en 6-ugers periode er begrænset til kun at angå aflønning (art. 5, stk. 4).

Danske regler

Der er ingen særskilt lovregulering af vikarbureauansattes ansættelsesforhold i Danmark. Ifølge retspraksis er vikarbureauansatte omfattet af ansættelsesbevisloven, hvorimod vikarbureauansatte, der udfører arbejde dækket af funktionærloven, ifølge domspraksis ikke er omfattet af funktionærlovens bestemmelser, da der ikke foreligger et tjenesteforhold.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen begrundet et fællesskabsdirektiv om vikaransattes arbejdsforhold med følgende:

1. Der er behov for at udvide princippet om ikke-forskelsbehandling mellem vikaransatte og sammenlignelige arbejdstagere fra brugervirksomheden, som gælder i ni medlemsstater. Sikring af vikarer vil bl.a. gøre vikarsektoren mere attraktiv, give brugervirksomhederne flere valgmuligheder og skabe grundlag for udvidelse af sektoren samt bidrage til den fulde udnyttelse af det beskæftigelsesmæssige potentiale.
2. Det er nødvendigt for at ophæve restriktioner eller begrænsninger for at

3. Det haster med at supplere den eksisterende fællesskabslovgivning, der nævnes direktivet om atypisk ansættelse, hvor ikke-forskelsbehandlingsprincippet allerede er gennemført.
4. EU-lovgivningsprogrammer om vikaransatte vil imødekomme et ønske fra arbejdsmarkedets parter og brancheorganisationer på EU-plan samt arbejdsmarkedsparter inden for vikarsektoren.

Kommissionen finder, at forslaget ligger inden for proportionalitetsprincippet rammer, da der foreslås minimumsbeskyttelse, og det herefter overlades til medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter at lave enhver tilpasning, som måtte være nødvendig for at tage hensyn til særlige nationale forhold. Den ramme, der etableres ved direktivforslaget, er således ifølge Kommissionen fleksibel. Kommissionen finder endvidere, at denne ramme først og fremmest er egnet til at konsolidere eller styrke god praksis i medlemsstaterne og giver medlemsstaterne mulighed for at anvende ikke-forskelsbehandlingsprincippet i udstrakt grad, når vikarer har en varig kontrakt. Medlemsstaterne kan også vælge at delegerede denne opgave til arbejdsmarkedets parter uanset hvilken type kontrakt, der er tale om.

Forslaget kræver endvidere ifølge Kommissionen, at medlemsstaterne gennemfører et periodisk gennemsyn af de restriktioner, der måtte være blevet pålagt vikararbejde.

Kommissionen finder, at da det grundlæggende beskyttelsesniveau af vikarer forbedres i fremtiden, burde det også være muligt at hæve nogle af de restriktioner i anvendelsen af vikararbejde, der er etableret på baggrund af et ønske om at beskytte vikaransatte.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering af forslagets forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet ud fra en bredere europæisk betragtning.

Høring

Direktivforslaget har været sendt i høring i EF-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Der er modtaget høringssvar fra DA, LO, FTF, Lederne, KL og SALA.

DA, SALA og KL finder *generelt*, at direktivforslaget på en række punkter strider mod TEU's artikel 137, stk. 6 (forslagets bestemmelser om løn- og overenskomstforhold).

DA peger på den negative effekt, som forslaget kan have på små og mellemstore virksomheder.

Direktivforslaget griber efter **DA's, SALA's og KL's** opfattelse ind i danske overenskomstforhold, bl.a. på grund af sammenligningsfaktoren. Rammerne og behandlingen af lønspørgsmål og overenskomstforhold er efter parternes opfat-

DA finder heller ikke, at Kommissionen i sin begrundelse for direktivforslaget i tilstrækkeligt omfang har dokumenteret et behov for fællesskabsregler på omr ådet. Direktivforslaget vil næppe skabe flere jobs og er efter **DA** og **KL's** opfatelse i modstrid med både EU's egen Lissabon -strategi og konklusionerne om bl.a. fleksibilitet, jobskabelse og forenkling af administrative rammer fra Barcelona-topmødet.

DA kan ikke støtte, at man i forslaget definerer sammenligningspersonen som en, der er ansat i brugervirksomheden. **DA** kan heller ikke støtte, at man ønsker at regulere lønspørgsmål i direktivet.

DA finder, at **fartdel 1** bør omskrives og tydeliggøres for at give mål og midler til at åbne arbejdsmarkedet for vikarbureauarbejde. **DA** finder, at forpligtelserne i direktivet om at åbne arbejdsmarkedene for vikarbureauarbejde ellers er alt for svage.

DA undrer sig over, at det forudsættes, at vikaren som udgangspunkt altid er ringere stillet end brugervirksomhedens egne ansatte. **DA** finder, at **fartdel 1**, stk. 1, bør udformes i overensstemmelse med princippet i artikel 1, stk. 3 i direktivet om information og høring, hvorved der bedre sikres en afbalanceret ramme i forhold til national kompetence.

I artikel 5, stk. 2, finder **DA**, at kravet om aflønning mellem perioderne bør udgå.

DA finder, at fastlæggelse af en periode (artikel 5, stk. 4), bør ske nationalt. Perioden bør under alle omstændigheder være længere end seks uger og ikke mindre end tre måneder.

DA finder ikke, at der bør fastlægges bestemmelser om vikarers ret til sociale tilbud eller medarbejderuddannelse i brugervirksomheden, jf. artikel 6.

Samlet set kan **DA** og **SALA** ikke støtte, at det foreliggende direktivforslag fremmes. **KL** anbefaler, at Danmark arbejder for, at direktivet sendes tilbage til arbejdsmarkedets parter til fornyede forhandlinger, samt at Danmark sikrer, at alle lønbestemmelser i direktivet under alle omstændigheder fjernes.

Lederne finder det som udgangspunkt ikke hensigtsmæssigt, at man på europ æisk plan foretager en fælles detailregulering af vikaransattes ansættelsesforhold, og **Lederne** kan derfor tilslutte sig indstillingen om, at der ikke umiddelbart er noget behov for en sådan regulering.

Lederne indstiller, at der fra dansk side arbejdes for, at et eventuelt direktiv i videst muligt omfang overlader reguleringen af vikarbureauansattes ansættelsesvilkår til arbejdsmarkedets parter i de enkelte lande.

LO støtter generelt, at der udfoldes bestræbelser for at regulere arbejdsforholdene for vikarer.

10

LO finder dog, at direktivforslaget i for høj grad bygger på en rapport udarbejdet af vikarbureauernes europæiske brancheorganisation (CIETT). **LO** finder, at denne rapport nærmest har karakter af et partsindlæg. **LO** finder i den forbindelse, at direktivforslaget bør afvente en "uvildig" rapport fra Dublininstituttet, som forventes offentliggjort snarest.

LO er endvidere uenig i direktivets "indbyggede målsætning" om, at andelen af vikaransættelser skal øges og lægger i den forbindelse vægt på, at overenskomstbestemmelser, der f.eks. forpligter arbejdsgivere til at efterspørge arbejdskraft i de lokale forbund inden vikaransættelse anvendes, ikke må anfægtes af forslaget.

Endelig finder **LO**, at Kommissionen i den generelle redegørelse for de forudgående forhandlinger med parterne ikke loyalt har gengivet arbejdstagersidens holdninger, og at det derfor ikke er korrekt, når Kommissionen giver udtryk for, at direktivet er baseret på de punkter, hvor parterne under forhandlingerne var nået til enighed.

Artikel 3, stk. 1, litra d), pkt. ii) om aflønning bør tydeliggøres, så det klart fremgår, om det også omfatter pension m.v.

For bl.a. at bringe præambelens betragtning 18 i overensstemmelse med direktivets tekst, foreslår **LO**, at der i artikel 3, stk. 1, litra d) indsættes et nyt pkt. v), med teksten "øvrige arbejds- og ansættelsesvilkår som defineret af arbejdsmarkedets parter".

LO arbejder generelt for at sikre flere varige job, og **LO** kan derfor ikke støtte bestemmelsen i artikel 4, hvorefter medlemsstaterne vil skulle gribe ind i overenskomster, der indeholder begrænsninger i anvendelsen af vikararbejde. **LO** finder, at bestemmelsen bør udgå.

LO finder, at bestemmelsen i artikel 5, stk. 2, ikke tilstrækkeligt kvalificeret afgrænser den undtagelse fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, som består, hvis man har en tidsbegrænset kontrakt med et vikarbureau.

LO finder, at man i artikel 5, stk. 3 og 6, bør bemyndige arbejdsmarkedets parter direkte og ikke lade det være op til de enkelte medlemsstater at give bemyndigelse.

LO er uenig i den minimumsgrænse på seks uger, som fremgår af artikel 5, stk. 4, idet man finder, at det vil gøre direktivet virkningsløst på en lang række områder.

Efter **LO's** opfattelse giver det ingen mening at kræve, at vikarer skal behandles

på samme måde som vikarer på vikarvirksomhed, en, når der ikke er en overenskomst i brugervirksomheden Jf. artikel 5, stk. 5. Bestemmelsens 2. punktum bør derfor erstattes af en bestemmelse, der svarer til arbejdsmiljølovens § 10, stk. 2, efter hvilken man, i tilfælde af at en overenskomst ikke forefindes på virksom-

heden, da anvender den overenskomst, der finder anvendelse inden for tilsvarende faglige område.

FTF har tilkendegivet, at man ikke er uenig i de konklusioner, som er draget i nærværende notat.

Tidligere forelæggelser

Forslaget har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 31. maj 2002, den 4. oktober 2002, den 29. november 2002 og den 28. februar 2003 til orientering samt den 30. maj 2003 til forhandlingsoplæg.

Lovmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget vil indebære, at der skal gennemføres (opsamlings-) lovgivning om vikarbureauansatte vikarers ansættelsesforhold, herunder fastsættelse af et ikke-forskelsbehandlingsprincip. Vikarers retsstilling i forhold til funktionærloven vil formentlig ligeledes skulle ændres.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Forslaget er et supplement til eksisterende EU-regulering, som ikke påvirkes af forslaget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser skønnes at være begrænset til de eventuelle sager, der måtte opstå som følge af ny lovgivning - /overenskomstregulering med hensyn til vikarbureauansatte vikarers ansættelsesforhold.

Det vurderes, at en gennemførelse af direktivet med en meget kort venteperiode risikere at ville kunne medføre mindre fleksibilitet på det danske arbejdsmarked.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om koordination af social sikring (reform af forordning 1408/71)

- Delvis politisk enighed (Åben debat)

Baggrund

Baggrunden for en reform af EF-forordning nr. 1408/71 er et ønske om at forenkle og modernisere de regler, der er fastsat i forordningen.

Forordningens regler har til hensigt at koordinere medlemslandenes sociale sikringsordninger for arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed og derfor flytter mellem medlemslandene.

Der er tale om et sæt af koordineringsregler, som har til hensigt at sikre, at en arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed, ikke samtidigt bliver omfattet af de sociale sikringsordninger i to medlemslande eller mister rettigheder, som er optjent i et andet medlemsland. Endvidere sikrer reglerne, at de pågældende ikke kommer til at være uden social sikring på grund af betingelser om nationalitet eller bopæl i medlemslandenes sociale sikringsordninger. Der er således ikke tale om harmonisering af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne.

Forordningens væsentligste principper omfatter ligebehandling og eksportabilitet af sociale sikringsydelser. Ligebehandlingen indebærer, at statsborgere fra andre medlemslande nyder samme rettigheder og har samme pligter under de sociale sikringsordninger som landets egne borgere. Eksportabiliteten medfører, at en optjent ydelse skal udbetales til den berettigede, uanset hvor denne bor eller opholder sig inden for Fællesskabet. Endvidere gælder et sammenlægningsprincip, hvorefter forsikringsperioder (beskæftigelsesperioder eller bopælsperioder) fra andre medlemslande kan anvendes til at opfylde krav om mindsteforsikringsperioder for at opnå ret til ydelser i et andet medlemsland.

Der er fastsat en række særlige regler, som udmønter de ovennævnte principper i forhold til de forskellige sikringsordninger. I forordningen findes regler, hvorefter det afgøres hvilken stats lovgivning, der finder anvendelse ved flytning mellem medlemslandene. Hovedreglen er, at beskæftigelseslandets lovgivning finder anvendelse. Endvidere findes regler for udbetaling og beregning af de enkelte ydelser, som er:

ydelse i anledning af sygdom og moderskab (sygehjælp og syge- og barseldagpenge),

ydelse ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen (pension og revalidering),

ydelse ved alderdom (pension),

ydelser til efterladte (pension),
ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme,
ydelser ved dødsfald (begravelseshjælp),
ydelser ved arbejdsløshed og
familieydelser.

Det er præciseret, at forordningens regler ikke finder anvendelse for forsorgs-

13

ydelser, som tilkendes efter en skønsmæssig trangsvurdering, men finder anvendelse for en række nærmere angivne særlige ikke-bidragspligtige blandede ydelser, som kan udelukkes fra eksportabilitet. Hvad angår pensioner, skal det bemærkes, at disse optjenes og beregnes efter et særligt princip, således at pensionen fra det enkelte medlemsland fastsættes i forhold til forsikringsperioderne (bopæls- eller beskæftigelsesperioder) i det enkelte medlemsland.

Som følge af en righoldig praksis fra EF-Domstolen og udviklingen i medlemslandenes ordninger, er forordningens regler blevet særdeles komplicerede og dermed vanskelige at administrere i praksis. På denne baggrund finder Kommissionen, at der er behov for at forenkle regelsættet betydeligt. Det fremsatte forslag om koordinering af de sociale sikringsordninger, er et forslag til en sådan forenkling.

Indhold

Forslaget tager udgangspunkt i Kommissionens forslag, idet der ligeledes er indført nogle ændringer som følge af de godkendte parametre.

Afsnit I:

Dette afsnit indeholder forslag til de almindelige bestemmelser (definitioner, personkreds, sagligt anvendelsesområde, ligebehandling, ligestilling af indtægter, ydelser og forhold, sammenlægning af perioder, ophævelse af bopælsbestemmelser, forholdet mellem forordningen og andre koordineringsbestemmelser og forbud mod dobbelt ydelser). Forslaget indeholder en udvidelse af forordningens personkreds til også at gælde ikke-erhvervsaktive personer.

Afsnit II:

Dette afsnit indeholder forslag til bestemmelser om, hvilken lovgivning, der skal finde anvendelse (ved udstationering, udøvelse af beskæftigelse på flere medlemsstats områder, regler om tjenestegørende personale ved diplomatiske missioner og konsulater samt hjælpeansatte ved De Europæiske Fællesskaber), idet hovedregelen fortsat er, at det er beskæftigelseslandets lovgivning der finder anvendelse.

Afsnit III:

Dette afsnit indeholder forslag til bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger, der er omfattet af forordningen.

Forslaget omfatter sygdom (herunder ydelser ved plejehov), moderskab og faderskab (kapitel 1), arbejdsulykker og erhvervssygdomme (kapitel 2), og ydelser ved dødsfald (kapitel 3).

1. en udvidelse og ensretning af retten til sygehjælp under midlertidigt ophold i et medlemsland for visse persongrupper. Efter de gældende regler har alle sikrede ret til ”akut sygehjælp” under et midlertidigt ophold i en medlemsstat. Personer, der midlertidigt opholder sig i et medlemsland i erhvervmæssig anledning (f.eks. internationale transportarbejdere), arbejdssøgende, studerende og

14

pensionister, har dog ret til ”behovsbestemte sygehjælpsydelse”. Det foreslås, at alle sikrede får ret til de ydelser, der bliver læge- eller sundhedsnødvendige under et ophold, idet der dog skal tages hensyn til ydelsens karakter og opholdets forventede varighed,

2. at alle pensionerede grænsearbejdere er berettiget til ”at fortsætte en behandling” der er indledt i beskæftigelseslandet før pensioneringen, men visse pensionerede grænsearbejdere er fortsat berettiget til alle sygehjælpsydelse i det seneste beskæftigelsesland, såfremt dette land og pensionistens bopælsland har erklæret sig enige heri via optegnelse i et bilag til forordningen,
3. en omlægning af kompetencen for så vidt angår hvilket land, der skal dække udgifter til sygehjælp, der ydes til pensionister under et midlertidigt ophold i en medlemsstat. Disse udgifter har hidtil været afholdt af pensionistens bopælsland. Forslaget indebærer, at disse udgifter skal afholdes af det pensionsudbetalende land,
4. en aftalt stigning på 5% -point af de årlige gennemsnitsudgifter, der afregnes mellem staterne ved sygeforsikring af personer, der modtager pension fra ét medlemsland, men som er bosat i et andet medlemsland, f.eks. danske pensionister bosat i Spanien.

Endvidere indebærer ligestillingen af efterlønsmodtagere med arbejdstagere, at danske efterlønsmodtagere, der flytter til et andet medlemsland, fortsat er sygesikret i Danmark og får ret til sygehjælp (sygeforsikres) i bopælslandet for dansk regning.

Afsnittet indeholder endvidere forslag til nyt pensionsafsnit om ydelser ved invaliditet (kapitel 4) og alderspension og enkepension (kapitel 5) samt særlige ikke-bidragsfinansierede kontantydelse (kapitel 8). Forslaget er hovedsageligt en gennemskrivning og forenkling af den gældende forordnings pensionsafsnit. Samtidig er der lagt op til en tekst, der er tydeliggjort i lyset af EF-Domstolens praksis.

Endelig indeholder dette afsnit forslag til bestemmelser om ydelser ved arbejdsløshed (kapitel 6), efterløn (kapitel 7) og familieydelse (kapitel 8)

Forslaget til kapitel 6 (ydelse ved arbejdsløshed) bygger på parameter 10 og ændrer den gældende forordning på følgende punkter: *Medregning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder* udvides til også at omfatte personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede som selvstændige erhvervsdrivende, *udbetaling (direkte fra hjemlandet) af dagpenge i 3*

måneder, der af det enkelte medlemsland kan forlænges med yderligere op til 3 måneder (nå op til 6 måneder) til medlemmer, der søger arbejde i andre medlemslande, og helt ledige grænsearbejdere skal stå til rådighed i og have dagpenge fra deres bopælsland. Bopælslandet skal dog have udgifterne til dagpenge for de første 3 måneder refunderet af det hidtidige beskæftigelsesland.

Forslaget til kapitel 7 (efterløn) bygger på parameter 3 og giver efterlønsmodtagere ret til at bosætte sig i et andet medlemsland uden at miste retten til efterløn. Forslaget går ikke videre end den gældende danske lovgivning. Der er ikke bestemmelser om efterløn i den gældende forordning 1408/71.

15

Forslaget til kapitel 8 (familieydelse) bygger hovedsageligt på gældende ret med enkelte udvidelser, og er på linie med parameter 11. Der er tale om en forenkling af enkelte bestemmelser, og retspraksis er indarbejdet. På grund af udvidelsen af forordningens personkreds til også at omfatte ikke-erhvervsaktive udvides den kreds af personer, som omfattes af reglerne.

Det fremgår klart, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag bliver undtaget fra definitionen af familieydelse, og derfor ikke længere skal udbetales efter forordningens bestemmelser.

I forhold til de gældende regler og praksis er der i forslaget til kapitel 8 for Danmarks vedkommende ikke tale om væsentlige ændringer.

Afsnit IV:

Indeholder forslag til bestemmelser om Den Administrative Kommission for vandrende arbejdstageres sociale sikring, dens opgaver og samarbejdet mellem medlemslandene om social sikring, afklaring af fortolkningsspørgsmål mv.

Afsnit V:

Indeholder forslag til bestemmelser om samarbejdet mellem myndighederne, beskyttelse af personoplysninger, databehandling, indgivelse af klager mv.

Afsnit VI:

Indeholder forslag til overgangsbestemmelser, ikrafttrædelsesbestemmelser, samt bestemmelser om gennemførelsesforordningen. De nærmere regler for forordningens gennemførelse fastsættes i en senere forordning (gennemførelsesforordningen).

Forslag til afsnittene IV, V og VI ligger tæt op ad den gældende forordnings bestemmelser.

Bilagsoptagelser:

Ligesom i den gældende forordning vil der i reformen af forordningen være bilagsoptagelser, der bl.a. omhandler særregler for anvendelsen af medlemsstaternes lovgivning. For Danmarks vedkommende vil der bl.a. blive en bilagsoptagelse for så vidt angår ikke-erhvervsaktive personers optjening af ret til dansk social pension, som beskrevet under punkt IV.

Ad sygehjælpsydelse, herunder ydelser ved graviditet og fødsel, jf. forslag til afsnit III, kapitel I:
Alle, der bor i Danmark eller er dansk sygesikret ifølge reglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71, er dækket af den offentlige rejsesygesikring under den første måned af en ferie - eller studierejse i Europa. Generelt giver rejsesygesikringen en bedre dækning end forordningen ved pludselig opstået sygdom eller skade tilfælde.

Reglerne i forordningen om ret til sygehjælp under midlertidigt ophold i ét medlemsland, er derfor hidtil i det væsentlige anvendt af sikrede, der skal opholde sig i et andet medlemsland længere end rejsesygesikringens dækningsperiode. Dette anses fortsat at ville være tilfældet, om end forslaget om ensretning af sygehjælpsrettigheder kan føre til en stigning i antallet af sikrede, der måtte ønske at anvende reglerne i forordningen, f.eks. sikrede med eksisterende/kronisk sygdom, som efter forordningens regler kan få f.eks. kontrollerende behandling under et midlertidigt ophold i et medlemsland, hvilket ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring.

Forslaget om pensionerede grænsearbejderes mulighed for at fortsætte en behandling, som er indledt i beskæftigelseslandet, indebærer en begrænset udvidelse af behandlingsrettighederne for den omfattede personkreds. Der skal fastsættes regler til gennemførelse af forslaget og til gennemførelse af forslaget om, at medlemslandene kan vælge at yde visse pensionerede grænsearbejdere fortsat adgang til alle sygehjælpsydelse i et tidligere beskæftigelsesland.

Forslaget om omlægning af kompetencen for så vidt angår hvilket land, der skal dække udgifter til sygehjælp, der ydes til pensionister under et midlertidigt ophold i et medlemsland har alene administrativ betydning. Forslaget vedrører den kreds af pensionister, der bor i et andet medlemsland end det land, hvorfra de modtager pension, f.eks. danske pensionister bosat i Spanien. Til disse pensionister skal blanketten til dokumentation af deres sygehjælpsrettigheder (E 111, der erstattes af et europæisk sygesikringsbevis) udstedes af det pensionsudbetalende land og ikke bopælslandet. Forslaget vil medføre behov for en tilpasning af den danske administration.

Den aftalte stigning i de årlige gennemsnitsudgifter til sygeforsikring af pensionister har alene statsfinansiell betydning.

Forslaget om ligestilling af efterlønsmodtagere med arbejdstagere indebærer en meget begrænset udvidelse af kredsen af personer, der er berettiget til et særligt sygesikringslegitimationsbevis og til sygeforsikring i udlandet for dansk regning.

Ad dobbeltydelser ved plejebenhov af ubegrænset varighed, som behandles som ydelser ved sygdom, jf. afsnit III, kapitel I:
EF-Domstolen har i to sager (C 215/99, Jauch, og C-160/96, Molenaar) truffet

afgøre, om disse ydelser ved plejebehov skal karakteriseres som ydelser ved sygdom. På denne baggrund er der ved forslaget til reform af forordningen lagt op til en regulering af forbud mod dobbeltydelser (antikumulationsbestemmelse) ved plejebehov af ubegrænset varighed. Dobbelt ydelser opstår i de tilfælde, hvor der foreligger samtidig ret til en kontantydelse fra det kompetente land og en naturalydelse fra bopælslandet. Der er lagt op til, at det bliver muligt at undgå, at ydelser, der gives til dækning af samme risiko (plejebehov af ubegrænset varighed) samtidig ydes af to medlemslande.

I praksis vil det betyde, at det land, der i sidste ende er ansvarlig for udbetaling af ydelser i givet fald skal refundere udgifterne for disse ydelser til det udbeta-

17

lende land/ydelseslandet, typisk bopælslandet. Det følger heraf, at der både vil være situationer, hvor Danmark modtager refusion fra andre EU - medlemslande for ydede naturalydelser, ligesom der vil være situationer, hvor Danmark skal refundere udgifterne til naturalydelser, som andre EU – medlemslande har ydet for dansk regning. Det betyder, at der vil være situationer, hvor det bliver nødvendigt at prisfastsætte visse naturalydelser.

Eksempel:

En person, der bor i Danmark og som alene modtager social pension fra Tyskland har ret til hjemmehjælp i Danmark. Hvis han samtidig har ret til en kontant plejeydelse fra Tyskland, da han får pension derfra, vil den danske kommune, der yder hjemmehjælpen, kunne få refunderet denne udgift til hjemmehjælp helt eller delvist fra den tyske institution, der udbetaler den kontante plejeydelse.

Administrationen af denne bestemmelse skal fastlægges i gennemførelsesforordningen, hvor det bl.a. også skal fastlægges, hvorledes et overskydende beløb udbetales til borgeren og at borgeren kan få mulighed for at fravælge en naturalydelse for at kunne beholde en kontantydelse. I gennemførelsesforordningen vil der også blive fastlagt bestemmelser om de praktiske arbejdsgange mv. for myndighedernes afregning af naturalydelser og opgørelse af refusionskrav.

Ad syge – og barseldagpenge, jf. afsnit III, kapitel 1:

Forslaget indebærer, at de regler, der vedrører beregning og udbetaling af syge – og barseldagpenge til personer, der bor eller opholder sig i et andet EU-medlemsland, samles i én bestemmelse. Der er alene tale om tekniske og sproglige forenklinger uden ændringer i det materielle indhold i forhold til nugældende regler og praksis.

Ad arbejdsulykker og erhvervssygdomme, jf. afsnit III, kapitel 2:

Forslaget om udvidelse af forordningens personkreds til også at gælde ikke – erhvervsaktive personer er ikke relevant for kapitlet om arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

Forslagets kapitel om arbejdsulykker og erhvervssygdomme er teknisk forenklet og sprogligt moderniseret.

~~Ved social pension if afsnit III, kapitlerne 4 og 5~~
Ved udvidelsen af forordningens personkreds til også at gælde ikke-erhvervsaktive får dette betydning for optjening af ret til dansk social pension.

Forslaget til reform har betydning for EU-statsborgere, der ikke er eller har været erhvervsaktive i et EU-medlemsland og som ikke er familiemedlem til en person, der er eller har været erhvervsaktiv i Danmark. Det skønnes, at der vil være tale om et meget lille antal personer, som vil falde ind under denne beskrivelse.

For denne kategori af personer ændres bopælskravet for åbning af ret til dansk social pension. Efter de gældende regler skal en sådan person have haft bopæl i Danmark i mindst 10 år for at åbne ret til dansk social pension. Ved reformen af forordningen vil bopælskravet blive ændret til 3 år.

I forslaget er der lagt op til en løsning, som tager hensyn til de særlige karakteristika, der kendetegner bopælsbaserede ordninger, hvilket man fra dansk side betingede sig i parametrene, som forudsætning for dansk tilslutning til udvidelsen af personkredsen til også at gælde for ikke-erhvervsaktive personer.

Denne danske betingelse er i forslaget tilgodeset ved en bilagsoptagelse i forordningen samt en tilsvarende henvisning i præambelen til forordningen. Bilagsoptagelsen vedrørende Danmark omhandler åbningen af ret til dansk social pension. Det betyder, at personer, der ikke har været erhvervsaktive i Danmark eller i et andet medlemsland ikke kan medregne bopæls/forsikringsperioder fra et andet medlemsland til opfyldelse af 3 års – kravet for åbning af ret til dansk social pension. Endvidere indgår det i denne bilagsoptagelse, at ikke – erhvervsaktive personer ikke kan eksportere den danske sociale pension efter forordningens eksportabilitetsregler, men alene efter den danske pensionslovs regler om eksport af dansk pension. Det betyder, at disse personer kun kan eksportere den tillagte danske pension efter pensionslovens gældende regler – dvs. efter 10 års bopæl i Danmark.

Disse skærpede krav gælder dog ikke for familiemedlemmer til personer, der er eller har været erhvervsaktive i Danmark, da disse personer ligebehandles med erhvervsaktive personer og gælder ej eller for studerende og deres familiemedlemmer.

Dansk social pension skal fortsat fastsættes på grundlag af bopælstiden i Danmark mellem det fyldte 15. og 65. år sat i forhold til en fuld optjeningstid på 40 år.

Ad ydelser ved arbejdsløshed og efterløn, jf. afsnit III, kapitlerne 6 og 7:

Bestemmelsen udvider kredsen af arbejdsløshedsforsikrede, der kan opnå ret til dagpenge gennem sammenlægning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder, således at personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede på grundlag af selvstændig erhvervsvirksomhed i et andet medlemsland vil kunne medregne disse forsikrings- og beskæftigelsesperioder til opfyldelse af det danske anciennitets- og beskæftigelseskrav. Ud over Danmark arbejdsløshedsforsikrer Sverige, Finland og Island selvstændige erhvervsdrivende.

Bestemmelsen vil få betydning for personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede som selvstændige i et andet medlemsland, som derefter i en periode har været ar-

bejdsløshedsforsikrede på grundlag af beskæftigelse i Danmark, og som ved ledighed endnu ikke opfylder de danske anciennitets eller beskæftigelseskrav med danske perioder, eller med perioder hvor de har været arbejdsløshedsforsikrede som lønmodtagere i et andet medlemsland.

Vedrørende arbejdssøgning med dagpenge i et andet medlemsland er der enighed om at bevare den eksisterende arbejdssøgningsperiode på 3 måneder. Hvert enkelt medlemsland kan dog vælge at forlænge perioden i op til yderligere 3 måneder. Der er enighed om, at udbetalingen skal ske direkte til den arbejdssøgende fra det land, hvor pågældende har ret til dagpenge.

Forslaget om grænsearbejderes ret til arbejdsløshedsdagpenge fastholder det gældende princip om at den helt ledige grænsearbejder skal melde sig ledig, stille sig til rådighed i og modtage arbejdsløshedsdagpenge fra bopælslandet.

19

Bestemmelsen giver ledige grænsearbejdere ret til at tilmelde sig arbejdsformidlingen i det tidligere beskæftigelsesland ved siden af den nødvendige tilmelding til AF i det land, hvor de skal stå til rådighed.

Bestemmelsen giver endvidere bopælslandet krav på refusion fra det seneste beskæftigelsesland af sine udgifter til arbejdsløshedsdagpenge til den ledige grænsearbejder i op til 3 måneder efter ledighedens indtræden.

Forslaget om, at efterløn skal omfattes af forordningen, går ikke videre end den gældende danske lovgivning.

Ad familieydelse, jf. afsnit III, kapitel 8:

Forslaget om udvidelsen af forordningens personkreds til også at omfatte ikke-erhvervsaktive betyder, at der er lagt op til, at der sker en udvidelse af den kreds af personer, som omfattes af reglerne om familieydelse (børnetilskud og børnefamilieydelse).

Ikke-erhvervsaktive, der har bopæl i Danmark, vil efter forslaget få ret til børnetilskud fra tilflytningslandet uden ventetid, der er hhv. et år for ordinært og ekstra børnetilskud, samt flerbørnstilskud og adoptionstilskud og tre år for særligt børnetilskud.

Forslaget betyder også, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag bliver undtaget fra definitionen af familieydelse og derfor ikke længere skal udbetales efter forordningens bestemmelser.

Nærheds – og proportionalitetsprincippet

I forslaget er der ikke redegjort for forslagets overensstemmelse med nærheds – og proportionalitetsprincippet.

EU-regulering på dette område anses for nødvendig og i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet reglerne udgør et nødvendigt supplement til den frie bevægelighed, som pr. definition er grænseoverskridende.

Høring

Forslaget er behandlet i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold den 19. november 2003.

DA tilkendegav, at det er nødvendigt, at det europæiske fællesskab får skabt rammer, der reelt kan fremme mobiliteten tværs over landegrænserne. Heri er koordinationsreglerne overordentligt vigtige. Dette behov skal ikke alene ses i lyset af den forestående udvidelse, men også som led i virkeliggørelsen af et virkeligt europæisk arbejdsmarked. DA finder, at der bør ske en større grad af samordning og tilnærmelse af medlemsstaternes forskellige ydelser og systemer, og at alle erhvervede rettigheder skal kunne medtages over landegrænserne. Det er ligeledes overordentligt vigtigt, at reglerne reelt gøres enklere og dermed mere brugervenlige for både lønmodtager og virksomheder.

Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet vedtog den 3. september 2003 sine ændringsforslag til Kommissionens forslag. Disse ændringsforslag er ikke direkte relateret til det foreliggende forslag til reform af forordningen. Kommissionen har imidlertid i Rådets socialgruppe lagt op til, at der arbejdes for at acceptere tre af Europa-Parlamentets ændringsforslag - eventuelt i en modificeret form - som omhandler a) familiemedlemmers ret til sygehjælpsydelser (naturalydelser) i grænsearbejdernes beskæftigelsesland, b) at tilladelse til behandling (naturalydelser) i udlandet kun skal søges, når der er tale om hospitalsbehandling og c) at visse pensionerede grænsearbejdere har ret til alle sygehjælpsydelser i det seneste beskæftigelsesland, medmindre dette er undtaget af de enkelte medlemslande via en bilagsoptagelse.

Tidligere forelæggelser

Foreklings- og moderniseringsforslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmøderne den 29. november 1999, 6. juni 2000, 11. juni 2001, 8. oktober 2001, 3. juni 2002, 3. december 2002 og 20. oktober 2003 til orientering og den 3. juni 2003 til forhandlingsoplæg.

Forslag til parametre har været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet den 3. december 2001 til forhandlingsoplæg.

Lovgivningsmæssige og finansielle konsekvenser

Det er forbundet med stor usikkerhed at skønne over de økonomiske konsekvenser ved en vedtagelse af reformen af forordning 1408. Denne usikkerhed skal bl.a. ses i lyset af, at en gennemførelse af reformen af forordningen skal fastlægges i en gennemførelsesforordning, og at forhandlingerne af denne gennemførelsesforordning endnu ikke er påbegyndt.

Udvidelsen af forordningen til også at omfatte ikke -erhvervsaktive skønnes kun at ville berøre en meget begrænset personkreds, idet stort set hele den relevante personkreds i realiteten allerede opfylder betingelserne for at være omfattet af forordningen som erhvervsaktiv eller familiemedlem til en erhvervsaktiv person

eller som pensionist.

De statslige, amtslige og kommunale merudgifter som følge af den foreslåede reform forventes på den baggrund at være ubetydelige, set i forhold til de berørte ministerområders samlede rammer, jf. tabel nedenfor.

Skønnede årlige statslige, amtslige og kommunale merudgifter vedrørende borgere fra de nuværende 15 medlemslande, fordelt på ministerområder

21

Ministerområde	Ordninger	Skønnet merudgift,
Staten		mio. kr., 2004 p/l
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Sygehjælp	1,8
Beskæftigelsesministeriet:		
Arbejdsdirektoratet	arbejdsløshedsdagpenge,	10,0
Arbejdsskadestyrelsen	syge- og barseldagpenge arbejdsskade og erhvervssygdomme	0,0
Skatteministeriet	Børnefamilieydelse	ubetydeligt
Socialministeriet	social pension, børnetilskud	ubetydeligt
Amterne	Sygehjælpsområdet	1,1
	Europæisk sygesikringskort	0,5
Kommunerne	Forenklet kommunal administration	0,1

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

3. Udkast til Rådskonklusioner om opfølgning på Det Europæiske Handicapår 2003 *- Vedtagelse*

Baggrund

Med udgangspunkt i den generelle ramme for den europæiske indsats for integration af handicappede, som blev fastlagt i Lissabon og Nice, henviser formandskabet i udkastet til Rådets beslutning af 3. december 2001 om at gøre 2003 til Det Europæiske Handicapår og til Det Europæiske Råds politiske hensigtserklæring af maj 2003. Formålet med Det Europæiske Handicapår har været at øge indsatsen for social integration af handicappede ved at fremme initiativer, der sikrer ligebehandling og anti-diskrimination for handicappede. Ifølge Det Europæiske Råds politiske hensigtserklæring bør målet i det kommende år være at forbedre livskvaliteten for handicappede og deres familier.

Der henvises desuden til, at de initiativer, medlemsstaterne har taget under Det Europæiske Handicapår, har sat skub i integrationen af handicappede.

Endelig henvises til Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2003 om opfølgning på Det Europæiske Handicapår: "Lige muligheder for handicappede – en europæisk handlingsplan", som søges generelt anerkendt med udkastet til Rådskonklusioner. Denne handlingsplan udgør en central del af baggrunden for konklusionsudkastet.

I handlingsplanen opstilles en løbende årlig handlingsplan frem til 2010. Formålet med handlingsplanen er at fremskynde integrationen af handicappede ved at mainstreame handicapsspørgsmål i de relevante fællesskabspolitikker, samt ved at udvikle konkrete tiltag på udvalgte områder.

Første fase af handlingsplanen om handicap afvikles i 2004 – 2005. Denne fase fokuserer på at fremme handicappedes beskæftigelse, idet beskæftigelse anses

for at være den mest afgørende faktor for social integration. Handlingsplanen vil således koncentrere sig om fire konkrete beskæftigelsesrelaterede og prioriterede foranstaltninger:

1. adgang til og bevarelse af beskæftigelse, herunder bekæmpelse af forskelsbehandling,
2. livslang læring og tilrettelæggelse af tilrettelæggelse, tilpasning af arbejdspladsforhold og personlig udvikling og et aktivt borgerskab,
3. nye teknologier, som skal gøre handicappede selvstændige og dermed lette deres adgang til beskæftigelse, og
4. bedre adgangsforhold til offentlige bygninger for at forbedre handicappedes deltagelse på arbejdspladsen og integration i økonomien og samfundet.

Derudover vil Kommissionens toårsrapport om handicappedes generelle situation i det udvidede Europa blive brugt som grundlag for fastsættelse af nye prioriteter for de efterfølgende faser.

På denne baggrund opfordres medlemsstaterne til en række generelle tiltag.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om et led i udviklingen af den europæiske social- og arbejdsmarkeds politik, der sigter mod større social sammenhæng i unionen, hvorfor nærheds- og proportionalitetsprincippet anses for at være overholdt.

Formål og indhold

Formålet med konklusionerne er at sikre, at den positive effekt af Det Europæiske Handicapår fastholdes.

I udkastet til konklusionen hilser Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2003 om opfølgning på Det Europæiske Handicapår velkommen. Der lægges op til at anerkende Kommissionens Handlingsplan om lige muligheder for handicappede af 30. oktober 2003, og medlemslandene opfordres til at tilslutte sig de indsatsområder, som Kommissionens meddelelse sætter fokus på.

Medlemslandene opfordres således til at prioritere følgende områder i deres handicappolitik: tilgængelighed til og forbliven i beskæftigelse, livslang læring, tilpasning, personlig udvikling og aktivt medborgerskab for handicappede, tilgængelighed til ny teknologi, samt tilgængelighed til offentlige bygninger og anlæg.

Desuden opfordres både de gamle og de tiltrædende medlemslande til aktivt at mainstreame handicapspørgsmålet på de relevante politikområder, samt til at give høj prioritet til implementeringen af direktivet om lige behandling i beskæftigelse.

Udkastet understreger også, at det er væsentligt at tage højde for familiens rolle i forbindelse med forbedring af livskvalitet og selvstændighed for handicappede,

samt at tilgængelighed til information og kvalitets serviceydelser bør sikres.

Endelig sætter udkastet til Rådskonklusioner fokus på behovet for at involvere NGOer i dialogen både på det europæiske og det nationale niveau, og Rådets arbejde for dialog og videndeling med EU Handicap Høj Niveau Gruppen tilsikres.

Gældende dansk ret

Rådets direktiv 2000/78/EØF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv i dansk ret forventes implementeret inden den 2. december 2004 for så vidt angår beskyttelse mod diskrimination på grund af handicap.

Lov om kompensation til handicappede i erhverv, lovbekendtgørelse nr. 55 af 29. januar 2001, har til formål at styrke og stimulere handicappede personers muligheder for beskæftigelse gennem fortrinsadgang på det almindelige arbejdsmarked, tilbud om personlig assistance til handicappede i erhverv og under uddannelse, løntilskud samt arbejdsredskaber mv.

Lov om kompensation til handicappede i erhverv, lovbekendtgørelse nr. 55 af 29. januar 2001, har til formål at styrke og stimulere handicappede personers muligheder for beskæftigelse gennem fortrinsadgang på det almindelige arbejdsmarked, tilbud om personlig assistance til handicappede i erhverv og under uddannelse, løntilskud samt arbejdsredskaber mv.

Danmark tiltrådte i 1993 FNs Standardregler om lige muligheder for handicappede, som indeholder en anbefaling vedrørende tilgængelighed.

I medfør af § 6, d) i Byggeloven, lovbekendtgørelse nr. 452 af 24. juni 1998, er der således i bygningsreglementet Reglement nr. 4002 af 13. februar 1995 fastsat regler om udførelse og indretning af bebyggelse med hensyn til indretning af bygninger på en sådan måde, at bebyggelsen kan benyttes af handicappede. Disse regler omfatter bl.a. krav om fri niveauadgang, toiletforhold, teleslynge og elevatorer ved opførelse af ny bebyggelse og tilbygning til bebyggelse, ombygning af og andre forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser.

Høring

Udkastet til Rådets konklusioner har den 12. november 2003 været sendt i høring i EU-specialudvalget vedr. social- og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål. Udkastet har desuden været sendt til høring hos Center for Ligebehandling af Handicappede og De samvirkende Invalideorganisationer.

Center for Ligebehandling af Handicappede hilser generelt konklusionernes initiativer velkomne, men efterlyser en mere prominent rolle for Kommissionens meddelelse af 24. januar 2003 om et juridisk bindende FN-instrument i den operative del af konklusionerne.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til Rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, og medfører ikke i sig selv nye statslige udgifter.

Det vil have meget betragtelige statsfinansielle konsekvenser, hvis Rådskonklusionerne på sigt skulle føre til konkrete bestemmelser vedr. adgang til bygninger, offentlig transport mv., hvis Danmark forpligtes til at øge sine standarder for bygninger mv.